

Znanstvena misel

№32/2019

Znanstvena misel journal

The journal is registered and published in Slovenia.

ISSN 3124-1123

VOL.2

The frequency of publication – 12 times per year.

Journal is published in Slovenian, English, Polish, Russian, Ukrainian.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

All articles are reviewed

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal.

Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Free access to the electronic version of journal

Chief Editor – Christoph Machek

The executive secretary - Damian Gerbec

Dragan Tsallaev — PhD, senior researcher, professor

Dorothea Sabash — PhD, senior researcher

Vatslav Blažek — candidate of philological sciences

Philip Matoušek — doctor of pedagogical sciences, professor

Alicja Antczak — Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor

Katarzyna Brzozowski — PhD, associate professor

Roman Guryev — MD, Professor

Stepan Filippov — Doctor of Social Sciences, Associate Professor

Dmytro Teliga — Senior Lecturer, Department of Humanitarian and Economic Sciences

Anastasia Plahtiy — Doctor of Economics, professor

Znanstvena misel journal

Slovenska cesta 8, 1000 Ljubljana, Slovenia

Email: info@znanstvena-journal.com

Website: www.znanstvena-journal.com

CONTENT

CULTURAL SCIENCES

<i>Ilyina E., Rakhimova M.</i> THE PHILOSOPHICAL AND STYLISTIC MOTIVES OF SCRIABIN'S CREATIVITY.....	3	<i>Zabrodina G., Kulichenko T.</i> COMMUNICATION SPACE CITY: THE IMAGE OF "PLACE" AS FORM VISUALIZATION OF THE MODEL BEING	13
--	---	---	----

ECONOMICS

<i>Kozhukhivska R.</i> EVALUATION OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT IN THE ACTIVITY OF ENTERPRISES OF THE HOSPITALITY INDUSTRY.....	12	<i>Starkova O.</i> THE QUALITY OF LIFE OF INHABITANTS OF PEPPER KRAI.....	23
<i>Podliesna V.</i> THE IMPACT OF THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION ON SOCIAL DEVELOPMENT.....	17		

JURISPRUDENCE

<i>Serebrennikova A. Lebedev M.</i> CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR TERRORIST ACT AND CRIMES OF TERRORISTIC ORIENTATION UNDER CRIMINAL LEGISLATIVE OF THE BALTIC COUNTRIES.....	27	<i>Strebkova E.</i> RIGHT TO EDUCATION: ISSUES OF GENDER EQUALITY	30
---	----	---	----

PEDAGOGICAL SCIENCES

<i>Boyarkina Y.</i> REGIONAL MODEL OF THE CENTERS OF CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS OF THE TYUMEN REGION	33	<i>Strazhnikova I., Zavgorodnia T.</i> THE ORGANIZATION OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM IN CHINA IN THE CONTEXT OF MODERN EUROPEAN COUNTRIES.....	41
<i>Galetsnyi S.</i> PECULIARITIES OF APPROACHES TO DESIGNING THE STRUCTURE OF THE COMMUNICATIVE COMPETENCY OF SPECIALISTS	39	<i>Chernikova E.</i> PERSONALITY OF THE TEACHER AND PEDAGOGICAL SKILLS IN THE MODERN CONDITIONS OF IMPROVED EDUCATION	44

PHILOSOPHICAL SCIENCES

<i>Rudyak I.</i> IMMANENT THEATRE AND VIRTUALITY AS SUPERPOSITION: «NON-GENERAL WORK» AND THE CROWN OF THE LINE OF REALISM — ABSTRACTIONISM IN ART HISTORY AND PHILOSOPHICAL ANTHROPOLOGY	47
--	----

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

<i>Stanyakina M., Belyaeva O.</i> FORMING OF VOLUNTARY SELF-REGULATION IN PRIMARY SCHOOL-AGED CHILDREN WITH DEVELOPMENTAL DELAYS THROUGH PRODUCTIVE ACTIVITIES.....	56
---	----

VOL.2

№32/2019

Znanstvena misel journal

The journal is registered and published in Slovenia.

ISSN 3124-1123

The frequency of publication – 12 times per year.

Journal is published in Slovenian. English. Polish. Russian. Ukrainian.

The format of the journal is A4. coated paper, matte laminated cover.

All articles are reviewed

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal.

Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Free access to the electronic version of journal

Chief Editor – Christoph Machek

The executive secretary - Damian Gerbec

Dragan TsallaeV — PhD. senior researcher. professor

Dorothea Sabash — PhD. senior researcher

Vatsdav Blažek — candidate of philological sciences

Philip Matousek — doctor of pedagogical sciences, professor

Alicja Antczak — Doctor of Physical and Mathematical Sciences. Professor

Katarzyna Brzozowski — PhD, associate professor

Roman Guryev — MD. Professor

Stepan Filippov — Doctor of Social Sciences. Associate Professor

Dmytro Teliga — Senior Lecturer. Department of Humanitarian and Economic Sciences

Anastasia Plahtiy — Doctor of Economics, professor

Znanstvena misel journal

Slovenska cesta 8. 1000 Ljubljana. Slovenia

Email: info@znanstvena-journal.com

Website: www.znanstvena-journal.com

ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ДО ПРОЕКТУВАННЯ СТРУКТУРИ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ

Галецький С.М.

Національний університет «Острозька академія», викладач

PECULIARITIES OF APPROACHES TO DESIGNING THE STRUCTURE OF THE COMMUNICATIVE COMPETENCY OF SPECIALISTS

Galetskyi S.

The National University of Ostroh Academy, Lecturer

Анотація

В статті розглянуто основні методологічні підходи до структурування комунікативної компетентності. В результаті проведеного аналізу літератури з лінгвістики, соціолінгвістики, лінгвопсихології, педагогіки виділено наступні методологічні позиції: традиційну, компетенційну, функціональну. Встановлено, що різні методологічні позиції науковців визначають різні способи структурування комунікативної компетентності фахівців.

Abstract

The main methodological approaches to the structuring of communicative competence have been reviewed in the article. As a result of the analysis of literature on linguistics, sociolinguistics, linguistic psychology, pedagogy, the following methodological positions are highlighted: traditional, competent, functional. It is defined that different methodological positions of scientists determine different ways of structuring the communicative competence of specialists.

Ключові слова: комунікативна компетентність, структура, системний підхід, комунікативна діяльність, групи компетенції, характеристики особистості.

Keywords: communicative competence, structure, system approach, communicative activity, groups of competences, personality characteristics.

Аналіз структури комунікативної (в тому числі іншомовної комунікативної) компетентності не є новою проблемою для педагогіки. Необхідність структурування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов викликана кількома основними чинниками, серед яких ми виділяємо головні: компетентність як науково-педагогічна категорія належить до складноутворених і складнореалізовуваних феноменів; у зв'язку з цим кожен елемент цього поняття має власну сутнісну й змістову роль, яку варто аналізувати, описувати й використовувати окремо; компетентність загалом і

комунікативна компетентність зокрема є категоріями оцінними, тому потребують певних критеріїв і показників оцінювання; з огляду на складні характеристики поняття компетентності (змістові, взаємозумовлені з точки зору результатів та ін.) означена оцінка більш ефективно проводиться щодо кожного елемента структури компетентності: іншомовна комунікативна компетентність потребує порівняльного аналізу всередині своєї структури, а саме: рідномовна й іншомовна комунікація, іншомовна комунікативна й іншомовна методична сторони компетентності; компетентність викладача

і компетентність студента в розумінні володіння іноземними мовами.

Проблемою структурування комунікативної компетентності займалося багато вчених, серед яких Н. Ашиток, Л. Бахман, Ю.С. Вторнікова, Н.І. Гез, В.П. Захаров, Н.Л. Зверєва, І.В. Когут, В. Кулах, А. Палмер, В.М. Топалова, Є.В. Філатова, Б. Шпітцеберг. На основі проаналізованої в процесі наукового пошуку літератури з лінгвістики, соціолінгвістики, лінгвопсихології, педагогіки ми дійшли висновку, що в проектуванні структури комунікативної компетентності вчені виходять з кількох методологічних позицій, а саме:

1) традиційної, за якої до структури комунікативної компетентності включаються знання, уміння й навички комунікативної діяльності, а також мотивація до її здійснення; така методологічна позиція найбільш характерна для вітчизняних і зарубіжних досліджень другої половини ХХ століття, які фактично відповідали прийнятій в той час знаневій парадигмі освіти;

2) компетенційної, за якої до структури комунікативної компетентності включаються різноманітні групи компетенцій; так, Н. Гез у структурі комунікативної компетентності виокремлює вербально-комунікативну, лінгвістичну, вербально-когнітивну, метакомунікативну компетенції [3]; у дослідженні В. Топалової до структури означеної компетенції долучено країнознавчу, соціолінгвістичну, лінгвістичну, дискурсивну, стратегічну, ілюктивну компетенції [7];

3) функціональної, за якої комунікативна компетентність поділяється на компоненти залежно від їх функціонального навантаження (наприклад, мотивацій суб'єктів формування компетентності, змісту і сутності процесу формування іншомовної комунікативної компетентності, ціннісного чи рефлексивного аспектів компетентнісної структури професійної підготовки фахівців та ін.).

Різні методологічні позиції науковців визначають різні способи структурування комунікативної компетентності фахівців. Так, Ю. Вторнікова [2] до складових комунікативної компетентності відносить не стільки традиційні компоненти, скільки характеристики особистості – особистісну орієнтацію в ситуації спілкування, в своєму потенціалі та потенціалі співрозмовника; рівень готовності будувати комунікативну взаємодію; знання, вміння й навички ефективної комунікації; сукупність ресурсів, необхідних для ефективної міжособистісної взаємодії та ін. І. Когут пропонує в структурі компетентності фахівця виділяти знання, досвід, професійну культуру та комплекс особистісних якостей [6]. Н. Ашиток [1] у структурі комунікативної компетентності вбачає не компоненти, а етапи, які, однак, фактично дублюють компонентну структуру означеної компетентності, у такому складі: 1) діагностичний (виявлення комунікативних здібностей та нахилів студентів); 2) теоретично-навчальний; 3) практично-навчальний; 4) контрольньо-рефлексивний. У деяких наукових працях (наприклад, Б. Шпітцеберг, В. Кулах [10]) взагалі компонентами комунікативної компетентності вважається знання,

уміння й навички комунікації та мотивація до її здійснення. Схожі структура комунікативної компетентності представлена у дослідженні В. Захарова та Н. Хрящової [4]: знання з психології комунікацій, уміння й навички здійснювати комунікативну взаємодію, здатність до рефлексії себе та інших суб'єктів комунікативного процесу.

У наукових розробках Н. Зверєвої [5] комунікативна компетентність викладена у функціональній структурі – класичне поєднання когнітивного, мотиваційного, мовного, сенситивного, стратегічного, соціокультурного компонентів. Зазначимо, що при цьому вчена розглядає не просто комунікативну, а педагогічну комунікативну компетентність, тому запропонована нею структура не зовсім відповідає завданням нашого дослідження. Справа в тому, що майбутній викладач іноземних мов повинен мати сформовану комунікативну компетентність і як педагог (викладач), і як професіонал-знавець іноземної мови, що стала основою його професійних комунікацій.

На засадах компетенційного підходу до структурування викладено структуру комунікативної компетентності у дослідженні Л. Бахмана та А. Палмер [9], – в поєднанні мовної, стратегічної, ілюктивної компетенцій, а також психомоторних умінь. Функціональні основи структури комунікативної компетентності представила у своєму дослідженні Є. Філатова [8], запропонувавши мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльний компоненти означеної компетентності.

Зазначимо, що переважна більшість проаналізованих нами в процесі дослідження праць, що представляють структуру комунікативної компетентності, навіть незалежно від характеристик студента – майбутнього фахівця певної галузі, зосереджують увагу на тому, що в цій структурі обов'язково повинні знайти своє відображення знання студента про комунікативну взаємодію, основні характеристики комунікативної діяльності (у вигляді активності, вмінь, навичок, взаємодії), а також аксіологічні чи рефлексивні характеристики комунікативної діяльності майбутніх фахівців. Всі означені компоненти в тій чи іншій мірі мають бути присутні і в структурі комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов.

Отже, аналіз структури комунікативної (в тому числі іншомовної комунікативної) компетентності не є новою проблемою для педагогіки; проблема необхідності аналізу такого складноструктурованого явища як компетентність (як і інші базові для педагогіки феномени – навчання, виховання, розвиток, соціалізація тощо) одразу виводить дослідника на шлях поділу цього поняття на складові компоненти задля полегшення їх вивчення. Структурування комунікативної компетентності цілком відповідає системному підходу до аналізу проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов. Виходячи з основ системного підходу, іншомовна комунікативна компетентність може вважатися системним об'єктом, що складається з сукупності взаємопов'язаних і взаємозумовлених компонентів, кожен

з яких виконує певну місію у забезпеченні функціонування й розвитку педагогічного явища чи процесу.

Список літератури

1. Ашиток Н. Комунікативна компетентність педагога: структура, етапи формування // Молодь і ринок. – 2015. – №6 (125). – С.10-14.
2. Вторникова Ю.С. Комунікативна компетентність у структурі ключових компетентностей громадян Європи // Витоки педагогічної майстерності: збірник наукових праць. – Полтава, 2011. – С.88-984.
3. Гез Н.И. Формирование коммуникативной компетенции как объект зарубежных методических исследований // Иностранные языки в школе. – 1985. – №2. – С. 17 – 24.
4. Захаров В. П. Социально-психологический тренинг / В. П. Захаров, Н. Ю. Хрящева. – Л.: Прогрес, 1989. – 42 с.
5. Зверева Н.Л. Структурні компоненти педагогічної комунікативної компетентності вчителя початкових класів // Педагогіка та психологія. – 2017. – Вип.58. – С.15-19.
6. Когут І.В. Формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя: дис. ... канд. пед.н.: 13.00.04 теорія і методика професійної освіти. – Полтава, 2015. – 250 с., с. 20.
7. Топалова В.М. Формирование социокультурной компетенции студентов технического вуза (на материале английского языка): Дис... канд. пед. наук / В.М. Топалова. – К., 1998. – 168 с.
8. Филатова Е.В. Коммуникативная компетентность педагога: сущность и структура / Е.В. Филатова. – Режим доступа: http://md.islu.ru/sites/md.islu.ru/files/rar/statya2_filatova.pd
9. Bachman Lyle F. and Palmer Adrian S. The Construct Validation of Some Components of Communicative Proficiency // TESOL Quarterly. – 1982. – Vol. 16, september, No 3. – P. 449–465.
10. Spitzberg B. H., & Cupach W. R. Inter personal communication competence. – Beverly Hills, CA : Sage, 1984. – 456 p.